

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 6/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., Sládkovičova 13, Žilina, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní sp. zn. 35Tk/2/2019 a jeho rozsudku z 26. marca 2021, postupu Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 3To/24/2021 a jeho rozsudku z 26. januára 2022 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Tdo/5/2023 a jeho uzneseniu z 21. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu zaručeného čl. 48 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Žiada zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, prepustiť sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu, priznať mu finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 35Tk/2/2019 z 26. marca 2021 bol sťažovateľ uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c), d),

ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov, ochranný dohľad v trvaní 3 rokov, trest prepadnutia majetku a ochranné opatrenie – zhabanie vecí.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, na základe ktorého krajský súd rozsudkom č. k. 3To/24/2021-7040 z januára 2022 zrušil rozsudok okresného súdu vo výrokoch o vine, treste, ochrannom dohľade a ochrannom opatrení a opätovne uznal sťažovateľa za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c), d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu krajský súd uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, ochranný dohľad v trvaní 3 rokov, trest prepadnutia majetku a ochranné opatrenie – zhabanie zaistených vecí.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie založené na dovolacích dôvodoch v zmysle § 371 ods. 1 písm. b), c), e) g) a i) Trestného poriadku. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta, že v jeho trestnej veci nerozhodoval nezávislý a nestranný súd, a to v rámci prvostupňového aj odvolacieho konania, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ namieta aj spôsob tvorby senátu okresného súdu, ktorý v danej veci rozhodoval.

6. K porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa sťažovateľa malo dôjsť tým, že proti nemu bolo vznesené obvinenie o pol roka neskôr ako proti ostatným spoluobvineným, pričom už z uznesenia o vznesení obvinenia proti ostatným spoluobvineným vyplýva, že vyšetrovateľ mal dostačujúce informácie na presné identifikovanie sťažovateľa ako spolupáchateľa. V dôsledku takéhoto postupu bolo proti nemu vedené len trestné stíhanie vo veci, avšak súčasne boli vykonané procesné úkony, ktorých sa sťažovateľ nemohol zúčastniť ani sa k nim vyjadriť, podávať návrhy na vykonanie dokazovania, využívať opravné prostriedky proti vydaným rozhodnutiam, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Sťažovateľ namieta aj nezákonnosť domovej prehliadky rodinného domu, ktorá bola realizovaná len vo vzťahu k jeho vlastníčke.

7. Sťažovateľ namieta nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku okresným súdom a krajským súdom, pričom najvyšší súd sa uvedeným dovolacím dôvodom nedostatočne zaoberal a priklonil sa bez ďalšieho k názoru prokurátora. Sťažovateľ je toho názoru, že jeho konanie malo byť posúdené ako pokračovací trestný čin.

8. Vo vzťahu k svojmu zadržaniu v Českej republike 13. júla 2017 sťažovateľ uvádza, že postup českých orgánov bol nezákonný, pretože sťažovateľ nebol poučený o následkoch vydania predmetných vecí.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd pred tým, než pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, považuje za nutné poznamenať, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa to má za následok, že sa napadnutými postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov bude zaoberať len cez prizmu kritiky skutkovej stránky sťažovateľovej trestnej veci s dôrazom na relevantné argumenty sťažovateľa.

IV.1. K namietanému porušeniu uplatnených práv rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu:

10. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonaných všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napadnutému rozsudku okresného súdu pre úplnosť poukazuje na to, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k postupu okresného súdu ako súdu prvostupňového disponoval obžalovaný opravným prostriedkom – odvolaním, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu by ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

12. Obdobne vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napadnutému postupu a rozsudku krajského súdu ústavný súd pre úplnosť poukazuje, že vo vzťahu k postupu krajského súdu ako súdu odvolacieho disponoval odsúdený mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd nadriadený. Dovolanie tak predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv vo vzťahu k druhostupňovému postupu a rozsudku krajského súdu. Existencia dovolacieho konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o druhostupňovom postupe a rozsudku krajského súdu. Z uvedeného dôvodu by ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

IV.2. K namietanému postupu a uzneseniu najvyššieho súdu:

13. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, práva na zákonného sudcu, práva na spravodlivé súdne konanie

a práva na účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napáda všetky rozhodnutia všeobecných súdov v jeho trestnej veci *en bloc*, avšak vo vzťahu k najvyššiemu súdu v konkrétnostiach neuvádza, čím najvyšší súd už uvedené ústavné práva sťažovateľa mal porušiť.

14. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo na určitú kvalitu súdneho konania. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

15. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti, a preto posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa. To platí o to viac, že ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

16. Vychádzajúc z uvedeného, sa úloha ústavného súdu vo veci sťažovateľa obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na jeho ústavné postavenie zjavne nie je jeho úlohou.

17. V popísaných okolnostiach ústavný súd považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne plne udržateľné, nesignalizujúce ústavnoprávne defekty, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a dospel k záveru, že jeho odôvodnenie je ústavne akceptovateľné, poskytuje odpovede na kľúčové právne otázky a primerane reaguje na sťažovateľovu dovoláciu argumentáciu. Prípustnosťou sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov sa najvyšší súd zaoberal podľa názoru ústavného súdu komplexne a vyčerpávajúco poskytol odpoveď na každú námietku sťažovateľa uplatnenú v dovolaní, a to od strany 48 napadnutého uznesenia.

18. Sťažovateľova kritika v ústavnej sťažnosti sa opiera predovšetkým o závery a vyčítané nedostatky zistené okresným súdom, resp. krajským súdom, o čom, ako je už spomenuté, neprislúcha ústavnému súdu viesť v tomto konaní polemiku. Takýto prieskum prislúcha jedine najvyššiemu súdu, ktorému tieto nedostatky musí prezentovať dovolateľ v podanom dovolaní. Je výlučnou vecou sťažovateľa, ako dôkladne precizuje dovolacie dôvody, ktoré v hierarchii súdov posudzuje najvyšší súd. Ústavný súd sumarizujúc dodáva, že najvyšší súd ako súd dovolací tak na sťažovateľom zistiteľným spôsobom vyslovenú dovoláciu kritiku reagoval, a to nielen všeobecnými konštatáciami, ale aj vlastným hodnotením.

19. Sťažovateľ rovnako ako v ústavnej sťažnosti, aj v podanom dovolaní namietal, že vo veci konali a rozhodovali sudcovia, ktorí mali byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania, namietal spôsob kreovania senátu okresného súdu, čím nebolo naplnené jeho právo na nestranný súd a došlo k porušeniu prezumpcie nevinoty. K uvedenej námietke dovolací súd správne uviedol, že vzhľadom na to, že tieto skutočnosti uviedol sťažovateľ až v dovolaní, pričom tieto okolnosti boli, resp. museli byť sťažovateľovi známe už v priebehu prvostupňového alebo odvolacieho konania, v ktorých štádiu ich žiadnym spôsobom nenamietal, nemôže byť táto okolnosť použitá ako podklad na splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa o porušení prezumpcie nevinoty najvyšší súd uviedol, že prijatie vyhlásenia o vine spoluobvineného [REDAKOVANÉ] za trestný čin uvedený v obžalobe bez vykonania dokazovania má účinok len proti nemu, pričom proti ostatným spoluobvineným, ktorí neurobili vyhlásenie o vine, bolo vykonané okresným súdom rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého dospel k záveru o ich vine, o ktorom nemal ani krajský súd pochybnosti.

20. K porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že proti nemu bolo vznesené obvinenie o pol roka neskôr ako proti ostatným spoluobvineným. Najvyšší súd uviedol, že z uznesenia o vznesení obvinenia vyplýva len to, že sťažovateľ bol stotožnený ako kuriér s dodatkom, že je stíhaný na území Českej republiky v inom konaní, a teda vyšetrovateľ nemal dostačujúce informácie na presné identifikovanie sťažovateľa ako spolupáchateľa. Najvyšší súd ďalej uviedol, že všetky procesné úkony, ktoré boli vykonané pred vznesením obvinenia, boli kontradiktórne vykonané na hlavnom pojednávaní za prítomnosti sťažovateľa, ako aj jeho obhajcu. Z tohto dôvodu nemožno postup orgánov činných v trestnom konaní označiť za porušujúci jeho právo na obhajobu. Najvyšší súd sa zaoberal aj sťažovateľovou námietkou nezákonnosti domovej prehliadky, ktorá bola realizovaná len vo vzťahu k vlastníčke predmetného domu, pričom v tejto súvislosti odkázal na podrobné odôvodnenie rozsudku okresného súdu. Najvyšší súd zastával názor, že všetky zákonné podmienky na vykonanie domovej prehliadky boli v posudzovanej veci splnené, čím k porušeniu zákona nedošlo.

21. Ako ďalšiu relevantnú námietku sťažovateľ prezentoval nesprávne právne posúdenie skutku. Tejto otázke sa dovolací súd venoval od strany 58 napadnutého uznesenia, pričom rovnako uviedol nielen teoretické východiská svojej úvahy o neexistencii dovolacieho dôvodu, ale vyjadril sa aj v konkrétnostiach posudzovanej veci.

22. Aj s námietkou sťažovateľa o nezákonnosti procesných úkonov v Českej republike a s tým súvisiacim pochybnostiam zákonnosti zaistenia a obstarania dôkazov a ich použitím v predmetnom trestnom konaní sa najvyšší súd vysporiadal. Súd Slovenskej republiky je povinný dôkazy zadovážené orgánmi cudzieho štátu a pripojené k žiadosti o prevzatie trestného stíhania, pokiaľ majú vzťah k prerokovávanej veci a boli vykonané v súlade s predpismi cudzieho štátu, na hlavnom pojednávaní vykonať. Najvyšší súd sa zaoberal aj namietanou nezákonnosťou zadržania sťažovateľa v Českej republike 13. júla 2017 a v tomto smere sa taktiež stotožnil so správnymi závermi okresného súdu a krajského súdu, že zásah polície Českej republiky spĺňal všetky požiadavky, ktoré na takéto procesné úkony vyžaduje slovenský Trestný poriadok.

23. Je potrebné dodať, že ak sťažovateľ ústavnou sťažnosťou zamýšľal závery dovolacieho súdu účinne spochybníť, bolo nutné predostrieť argumentáciu adresnejšie zameranú na konkrétne formulované vysvetlenia najvyššieho súdu. Ústavná sťažnosť však tomuto očakávaniu neučinila

zadosť a zostáva takpovediac „na povrchu“, teda len na úrovni všeobecne formulovaných výhrad, s ktorými sa sám najvyšší súd vysporiadal, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie veci na ďalšie konanie, trovy konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2025

Euboš Szigeti
predseda senátu